

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24Co/132/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8809206443
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8809206443.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobkyne: X. V., C.. XX.XX.XXXX, S. O. XX, zastúpená h&h PARTNERS, advokátska kancelária, s. r. o., Mäsiarska 6, Košice, IČO: 44 323 760 proti žalovanému: SAD Humenné, a.s. so sídlom Fidlikova 1, Humenné, IČO: 36 477 508 zastúpený JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom, AK Námestie slobody 25, Humenné za účasti interventienta KOOPERATÍVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5C/57/2010-441 zo dňa 5.12.2016, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. Žalobkyňa sa uplatnenou žalobou domáha náhrady nemajetkovej ujmy za smrť manžela W. V., C.. XX.XX.XXXX, ktorý tragicky zahynul pri dopravnej nehode. Priamym vinníkom dopravnej nehody bol zamestnanec žalovaného, prevádzateľom bol žalovaný.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak že cit.:

„ Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 18.300 eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v pomere 100 %.“

3. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dňa 11.09.2006 o 7.15 hod. došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zomrel manžel žalobkyne W. V. C.. XX.XX.XXXX. K usmrteniu došlo tak, že vodič autobusu R. O. nevenoval dostatočnú pozornosť a nesledoval situáciu na vozovke a neskoro reagoval na skutočnosť, že pred ním idúce osobné motorové vozidlo zn. Opel Corsa C 1,2 ev.č. A. XXX X., ktoré viedol W. V., znížilo rýchlosť, pretože poškodený mienil s motorovým vozidlom odbočiť vľavo z hlavnej cesty do dvora svojho rodinného domu, autobus prednou časťou narazil do zadnej časti osobného motorového vozidla, pričom pri zrážke poškodený W. V. utrpel ťažké zranenia, ktorým po prevoze do nemocnice

podľahol a na osobnom motorovom vozidle zn. Opel Corsa vznikla škoda majiteľovi U. V. vo výške 364.262,- Sk. Vinník dopravnej nehody, ktorý ju zavinil, vodič autobusu, ktorý prevádzkoval žalovaný SAD Humenné bol R. O., C.. XX.XX.XXXX. Menovaný bol za spáchaný trestný čin právoplatne odsúdený rozsudkom tun. súdu zo dňa 18.2.2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu 1To24/08-213 zo dňa 21.05.2008. Žalobkyňa a nebohý W. V. boli manželia, manželstvo uzavreli dňa XX.XX.XXXX. Z manželstva sa im narodili dve deti U. V. a B. V., ako to vyplýva z rodných listov. Z lekárskeho správ z 13.10.2008 a 19.05.2009 vyplýva, že žalobkyňa navštevovala psychiatrickú ambulanciu B.. M. C.T. v Michalovciach, trpela zmiešanou úzkostnou a depresívnou poruchou. Zo záveru znaleckého posudku vyplýva, že znalec u žalobkyne zistil rekurentnú depresívnu poruchu, stredne ťažkú fázu v liečbe, kde žalobkyňa sa na túto diagnózu lieči na od 20.05.2013. Porucha je charakterizovaná opakovanými epizódami depresie, pri ktorej pacient trpí skluslou náladou, znížením energie a aktivity, je zhoršená schopnosť radosť sa, dochádza k poklesu záujmov a ku zhoršeniu koncentrácie. Je prítomná značná unaviteľnosť i po nepatrnej námahe. K ďalším príznakom patrí zhoršenie sústredenosti a pozornosti, znížené sebavedomie a sebadôvera, pocity viny a bezcennosti, smutný a pesimistický pohľad do budúcnosti, myšlienky na sebapoškodzovanie a samovraždu, poruchy spánku a znížená chuť do jedla. Príčiny ochorenia nie sú presne známe, na ich vzniku sa môže podieľať biologická záťaž, genetické vlohy, psychologická záťaž a vývoj osobnosti. Žalobkyňa bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony rozsudkom zo dňa 08.03.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.04.2016. Za opatrovníka žalobkyne bol ustanovený jej syn U. V., C.. XX.XX.XXXX.

4. Prijal právny záver, podľa ktorého je nepochybné, že rešpektovanie práva na súkromie fyzickej osoby, ktoré upravujú vyššie cit. zákonné ustanovenia zahŕňa v sebe aj právo na vytváranie a rozvíjanie sa vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. Rodinný život v sebe zahŕňa vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, deťmi, rodičmi bez ohľadu na to, či spolu trvalo žijú alebo nie a preto neoprávnené narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Z vykonaného dokazovania bolo nepochybné preukázané, že R. O. spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zahynul manžel žalobkyne a že za tento trestný čin, ktorého sa týmto dopustil, bol právoplatne odsúdený. R. O., ktorý spôsobil predmetnú dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel manžel žalobkyne, bol v čase nehody zamestnancom žalovaného a že v čase dopravnej nehody plnil jeho úlohy. V danom prípade u žalovaného ide preto o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie a na jej nastúpenie sa zavinenie nevyžaduje a preto nemôže byť ani vylúčená dôkazom ospravedlniteľného omylu. Žalovaný ako zamestnávateľ R. O. je preto v zmysle cit. ustanovení § 13 a § 420 Občianskeho zákonníka objektívne zodpovedný za toto konanie. Subjektívny prvok zavinenia má význam len pri prípadnom určovaní výšky nemajetkovej ujmy. S poukazom na výpovede účastníkov, svedkov ako aj znalecký posudok, z ktorého vyplýva, že následok konania zamestnanca žalovaného - smrť manžela žalobkyne, mal značný zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcu a to do jej práva na súkromie, ktorý zahŕňa aj ich rodinný život a rodinné vzťahy. Dokazovaním bola preukázaná veľká intenzita citových väzieb medzi žalobkyňou a jej nebohým manželom W. V., ktorý zomrel tragicky pri dopravnej nehode. Zo znaleckého posudku vyplýva, že znalec u žalobkyne na základe klinického vyšetrenia a štúdia dostupnej dokumentácie dospel k záveru, že u žalobkyne sa po manželovej tragickej nehode rozvinula Postraumatická stresová porucha, čo je úzkostná porucha, ktorá sa typicky rozvíja po emočne ťažkej, stresujúcej udalosti, ktorá býva traumatizujúca pre väčšinu ľudí. Konaním pracovníka žalovaného, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne, konkrétne k zásahu do jej práva na súkromie, ktorého súčasťou je právo na rodinný život, zahrňujúci najmä sociálne a morálne vzťahy s blízkymi príbuznými. Takto vzťah žalobkyne a jej nebohého manžela bol neoprávneným zásahom zamestnanca žalovaného definitívne a neodčiniteľne pri dopravnej nehode ukončený. Smrť manžela žalobkyne pri dopravnej nehode, zavinenej výlučne pracovníkom žalovanej právnickej osoby, je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že medzi žalobkyňou a jej neb. manželom bol silný, dlhoročný, harmonický, emotívny, pevný zväzok. Boli dlhoročnými manželmi. Vzťahy medzi nimi a manželstvo bolo ukázkové. Bol medzi nimi veľmi blízky a harmonický vzťah. Svedčia o tom výpovede svedkov a aj závery podaného znaleckého posudku. Následky dopravnej nehody, pri ktorej zomrel jej manžel, mali pre žalobkyňu nezvratný a neodčiniteľný následok. Vo veľkej miere sa podieľali na zhoršení zdravotného a psychického stavu žalobkyne. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol na vysokú intenzitu nepriaznivého následku konania zamestnanca žalovaného, t.j. nečakané usmrtenie blízkeho rodinného príslušníka - manžela žalobkyne a na to, že predmetná dopravná nehoda sa stala pred očami žalobkyne a pre ich domom, čo ešte viac prispelo a malo vplyv na zásah do osobnosti žalobkyne. Súd má za to, že žiadaná výška nemajetkovej ujmy 18.300 eur je primeraná zistenému

zásahu do práva na súkromie a práva na rodinný život pri zohľadnení všetkých okolností jeho úmrtia, tak ako je to vyššie uvedené a popísané vrátane zistených následkov - t.j. duševnej poruchy vyvolanej práve týmto protiprávnym konaním, zistených citových väzieb medzi nebohým a žalobkyňou, tak ako to vyplýva z podaného znaleckého posudku, výsluchu samotných účastníkov a svedkov. Čo sa týka námietky pasívnej legitímácie vznesenej žalovaným, túto súd považuje za nedôvodnú. V predmetnej veci za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe, zodpovedá právnická osoba, v ktorej v čase dopravnej nehody (ktorej dôsledkom bola smrť otca žalobcu) pracoval a plnil úlohy žalovaného vodiča, ktorý nehodu zaviniť. To, že vodič žalovaného viedol jemu zverené vozidlo pod vplyvom alkoholu, nemôže zakladať dôvod na záver o excese, ktorý by znamenal, že konanie vodiča nezaväzuje právnickú osobu, ktorej pracovné úlohy pri riadení linkového autobusu plnil. V tomto smere je potrebné poukázať na ustálenú súdnu prax. Vo vzťahu k námietke intervienta poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie z 24. októbra 2013 vo veci C-22/12, Katarína Hassová proti Rastislavovi Petříkovi, Blanka Holingovej, v ktorom rozhodol že čl. 3 ods. 1 smernice 2009/103/ES sa má vykladať tak, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

5. Poukázal na ustanovenia § 11, § 13, ods. 1,2,3, § 15, § 16, § 420, ods. 1,2 Občianskeho zákonníka.

6. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255, ods. 1 a § 262, ods. 2 C.s.p..

Obsah odvolania

7. Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne, resp. rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalovaný má za to, že nie pasívne legitimovaným v tomto konaní o náhradu nemajetkovej ujmy a to z dôvodu, že v danom prípade je nositeľom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu vyplývajúcu z ustanovení § II a nasl. Občianskeho zákonníka výlučne škodca, t.j. osoba priamo zodpovedná za zásah do osobnostných práv žalobkyne, a to zavineným konaním. Napriek tomu, že R. O. bol v čase dopravnej nehody zamestnancom žalovaného, nie je podľa názoru žalovaného možné jeho zavinené porušenie povinnosti pri plnení pracovných úloh (a to konkrétne požitie alkoholických nápojov pred jazdou), preniesť na žalovaného ako jeho zamestnávateľa, pretože právo žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do jej osobnostných práv je výlučne späté s osobou škodcu. Z týchto dôvodov má žalovaný za to, že na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka, nemôže byť zaviazaný iný subjekt ako subjekt priamo vinný za vzniknutú nemajetkovú ujmu, t.j. vodič dopravného prostriedku. Žalovaný poukazuje na nedostatok pasívnej legitímácie v tomto konaní ako prevádzkovateľa vozidla, ktorým bola spôsobená smrť manžela žalobkyne, rovnako aj v zmysle ustanovenia § 429 Občianskeho zákonníka, ktorý vymedzuje rozsah škody, za ktorú prevádzkovateľ zodpovedá. Prevádzkovateľ zodpovedá za škodu spôsobenú na zdraví, pričom pri jej rozsahu je potrebné vychádzať z ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka, ďalej zodpovedá za škodu na veciach, pričom pri jej rozsahu je potrebné vychádzať z ustanovenia § 442 a § 443 Občianskeho zákonníka a zároveň zodpovedá za škodu spôsobenú osobám, ktoré prevádzka, a to spôsobenú odcudzením alebo stratou veci. Ustanovenie § 429 Občianskeho zákonníka neodkazuje na škodu, ktorá má povahu v prevádzke vozidla. Žalovaný má tiež za to, že výška priznanej nemajetkovej ujmy nie je adekvátna okolnostiam prípadu a nezodpovedá ani zisteniam a záverom znalca v znaleckom posudku, ktorý bol v tomto konaní vypracovaný a v ktorom sám znalec poukazuje na to, že nie je možné jednoznačne povedať, že rekurentná depresívna porucha, na ktorú sa žalobkyňa v súčasnosti lieči, je vyvolaná práve a iba nehodou jej manžela, aj vzhľadom k tomu, že menovaná po manželovej tragickej smrti, bola vystavená aj iným stresujúcim životným okolnostiam, ako napr. úmrtie syna. Dokonca bolo zistené, že žalobkyňa asi po troch rokoch od smrti manžela, sa začala relatívne dobre začleňovať do riadneho života. Práve vzhľadom na vyššie uvedené, nie je možné súhlasiť so záverom súdu o výške priznanej nemajetkovej ujmy, pretože takto priznaná výška nemajetkovej ujmy nezohľadnila vek manžela žalobkyne, v ktorom sa stala dopravná nehoda, nezohľadnila ani jeho problematický zdravotný stav a rovnako súd prvej inštancie v danom prípade nezohľadnil, že k dopravnej nehode žalovaný neprispel, ale len podľa názoru súdu nesie za ňu zodpovednosť voči žalobkyňi z dôvodu, že bol zamestnávateľom škodcu, prelo máme za to, že nie je daný dôvod na priznanie takejto výšky nemajetkovej ujmy.

8. Intervient na strane žalovaného vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 11Co 60/2014 a uviedol, že má za to, že žalovaný

v prípade nároku podľa § 13, ods. 2 OZ nie je pasívne legitimovaný. Vo vzťahu v výške ujmy poukázal na jej neprímeranú výšku a skutočnosť, že nepriaznivý psychický stav žalobkyne sa zhoršil až po smrti jej syna, čo však nie je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou.

9. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení prostredníctvom právneho zástupcu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý medzitýmny rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

11. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza (§ 387, ods. 2 CSP).

12. Žalovaný v odvolaní namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie v konaní ako prevádzkovateľa vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. V súvislosti s touto odvolacou námietkou odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie poukazuje na závery uvedené v rozsudku Krajského súdu v Prešove, č.k. 14Co/47/2013-192 z 23.1.2014, ktorého predmetom bol nárok syna poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z rovnakých skutkových okolností. V zmysle uvedeného rozsudku, právnym vzťahom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnostných právach fyzickej osoby sú obsahom a účelom najbližšie právne vzťahy zodpovednosti za majetkovú ujmu spôsobenú v majetkovej sfére poškodeného. Analogicky, pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah spôsobený priamo právnickou osobou. V predmetnej veci za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe zodpovedá právnická osoba, v ktorej v čase dopravnej nehody pracoval a plnil úlohy žalovaného vodiča, ktorý nehodu zavinil. Len to, že vodič žalovaného viedol jemu zverené motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu nemôže zakladať dôvod pre záver o excese, ktorý by znamenal, že konanie vodiča nezaväzuje právnickú osobu, ktorej pracovné úlohy pri riadení linkového autobusu plnil. Odvolací súd sa aj v prejednávanej právnej veci stotožňuje s citovaným právnym názorom a nad rámec uvedeného poukazuje na povinnosť zamestnávateľa vyplývajúcu zo zákona č. 124/2006 Z. z. o BOZP sústavne kontrolovať, či zamestnanec o.i. nie je v pracovnom čase pod vplyvom alkoholu. Aj podľa predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci je daná zodpovednosť zamestnávateľa v súvislosti s požívaním alkoholu zo strany jeho zamestnancov, nie je daný žiaden dôvod, pre ktorý by zodpovednosť zamestnávateľa bola vylúčená v prípade požitia alkoholu zamestnanca, ktorý pod jeho vplyvom spôsobí dopravnú nehodu.

13. Žalovaný ďalej namieta výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Má za to, že nie je adekvátna okolnostiam prípadu a nezodpovedá zisteniam a záverom znalca v znaleckom posudku.

14. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu zamestnanca žalovaného došlo k násilnému prerhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelým. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca aktivity pozostalého, často vyžadujúca odbornú pomoc (v dôsledku duševného ochorenia), je žalobkyňa zasiahnutá stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, partnerskej spolupatričnosti, opora a pomoc v starobe a opatera pri chorobe. Ich absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý budúci život človeka. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziludských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Následkom toho je zmena plne fungujúcej rodiny na neúplnú rodinu, navždy strádanú v jednotlivých oblastiach rodinného života, ovplyvňujúcu tiež sebarealizáciu pozostalých členov rodiny.

15. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnúť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je vyššie uvedené, k

naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relatívnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohacovania a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu (vyššie uvedení v danom prípade).

16. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Primárnym významom náhrady nemajetkovej ujmy je zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodiť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť).

17. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obeť“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch Súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relatívnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS 2844/14).

18. Odvolací súd poukazuje závery judikatúry vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 13C/126/2010-267 z 1. októbra 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/368/2015-311 z 1. júla 2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur za smrť manželky žalobcu, v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu (fyzickej osoby), spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/256/2011-184 z 29. januára 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 8C/264/2013-223 z 28. októbra 2013 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť manželke zomrelého vo výške 20.000 eur. JUDr. Robert Šorl, PhD. sa vo svojom článku „Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného, stav a východiská“ publikovanom v časopise Bulletin slovenskej advokácie č. 9/2017 na str. 6-19 venuje skúmaniu a prehľadu súdnych rozhodnutí týkajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy. Diverzita prístupov žalobcov je najmarkantnejšia v uplatnených sumách náhrady nemajetkovej ujmy. Prirodzene najpočetnejšie sú žaloby pozostalých, prevažne maloletých detí (33), ktoré si uplatnili náhrady od 100, 66, 50, 49, 33, 22, 10 až do 8 tisíc eur. Nasledujú žaloby pozostalých rodičov (25), pričom v tejto skupine sú zhruba rovnako zastúpení rodičia maloletých a plnoletých detí, ktorí si uplatňujú náhrady od 200, 100, 90, 35, 30, 20 až do 15 tisíc eur. Pozostalých 7 manželov si uplatnilo náhrady zhruba od 200, 100, 90, 83, 70, 40, 10 až do 8 tisíc eur. Nakoniec si pozostalých šesť súrodencov, pričom v tejto skupine sú zastúpení rovnako maloletí, ako aj plnoletí, no v čase smrti v spoločnej domácnosti žijúci súrodenci, uplatnilo náhrady od 90,15 do 10 tisíc eur.... Manželom priznané náhrady sa pohybujú vo výškach od 100, 70, 50, 45, 40, 33, 26, 23, 22,20, 10, 8, 6, 5 až do 4 tisíc eur. Náhrady priznané maloletým deťom sú od 100, 35, 23, 22, 15,13, 10, 8, 6 až do 5 tisíc eur. Náhrady priznané rodičom sú od 25, 20, 15, 10 až do 8 tisíc eur. Náhrady priznané súrodencom sa pohybujú od 15, 5, až do 2 tisíc eur.

19. Mimoriadna závažnosť vzniknutej ujmy u žalobkyne je daná aj okolnosťami, za ktorých k porušeniu práv došlo, keď k usmrteniu manžela došlo priamo pred ich spoločným obydľím. Súdom priznaná a žalobkyňou žiadaná výška náhrady nemajetkovej ujmy 8.300 eur zodpovedá požiadavke primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobkyne. Značná miera zásahu osobnosti fyzickej osoby v prejednávacom prípade je dôvodom na priznanie peňažnej náhrady, podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nepôsobí vo vzťahu k žalovanému likvidačne, naopak v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie.

20. Vo vzťahu k námietke ohľadom danosti základu nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy, odvolací súd v prvom rade poukazuje na Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-22/12

Katarína Haasová/ /Rastislav Petřík a Blanka Holingová z 24.10. 2013, podľa ktorého cit.: “Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“ Odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutia súdov SR v obdobných veciach (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. 02. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009), na ktoré poukazuje a konštatuje, že nevidí dôvod na odklon od záverov v nich prijatých ani v prejednávanej veci.

21. Odvolacie dôvody uvádzané žalovaným nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

22. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).